

Izveštaj Radne Grupe

Kampanja „Milion potpisa za REKOM“

Ciljevi

1. Prikupiti milion potpisa za podršku osnivanju REKOM-a.
2. Poslati poruku o značaju osnivanja REKOM-a što većem broju ljudi.

Broj potpisa po državi

Cilj kampanje “Milion potpisa za REKOM” je da se sakupi milion potpisa a svaka država bi trebalo da ispuni određenu kvotu. Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora i Kosovo, države u kojima su obavljene sveobuhvatne konsultacije i gde je Koalicija za REKOM snažna biće glavni nosioci ovog projekta. Slovenija i Makedonija ne mogu učestvovati ravnopravno u ovom projektu zbog veoma slabe aktivnosti lokalnih koalicija i nepostojanja konsultativnog procesa.

Cifra od milion potpisa će zato biti raspoređena na ovih pet država srazmerno njihovom broju stanovnika. Slovenija i Makedonija će biti zadužene za sakupljanje ukupno 10,000 potpisa, što će imati simbolički a ne stvarni značaj. Ostale države biće zadužene kao što sledi:

Srbija: 390, 000

Hrvatska: 255, 000

Bosna i Hercegovina: 225, 000

Kosovo: 90, 000

Crna Gora: 30, 000

Slovenija i Makedonija: 10, 000

Način sakupljanja potpisa

Formalna opcija za stavljanje nacrtu zakona na dnevni red parlamenta kroz inicijativu civilnog društva postoji u Srbiji i na Kosovu. Hrvatska predlaže opciju primoravanja parlamenta na raspisivanje izbora prema zahtevima organizacija civilnog društva.

Ustav Republike Srbije predviđa opciju nacrtu zakona, propisa ili nekog opšteg akta koji predlaže minimum 30, 000 potpisnika¹. Ova opcija se odnosi na građansku inicijativu, precizno definisanu Zakonom o referendumu i narodnoj inicijativi Republike Srbije². Ovaj Zakon postavlja vrlo stroge zahteve za kampanju „Milion potpisa za REKOM“, uključujući i rok od sedam dana za prijavljivanje aktivnosti policiji³, kao i precizno određene lokacije na kojima će se potpisi sakupljati⁴.

¹ Ustav Republike Srbije, Član 107, paragraf 1

² Zakon o referendumu i narodnoj inicijativi Republike Srbije, Službeni glasnik RS Br. 48/1994 i 11/1998

³ Zakon o referendumu i narodnoj inicijativi Republike Srbije, Član 34, Paragraf 3

Ustav Kosova predviđa opciju prema kojoj minimum 10, 000 građana podnosi inicijativu za usvajanje zakona od strane Skupštine Kosova⁵.

U Hrvatskoj je predviđena opcija prikupljanja potpisa u svrhu podrške raspisivanja referenduma⁶. Međutim, procedura je komplikovana (slično kao u Srbiji, i u Hrvatskoj se mesto i datum sakupljanja potpisa moraju unapred najaviti policiji, s tim što imaju na raspolaganju 14 dana da sakupe potpise minimum 10% ukupnog biračkog tela)⁷.

Očigledno je da su sve zakonske norme koje su trenutno na snazi izuzetno komplikovane i smišljene da obrstruišu inicijativu civilnog društva. Nasuprot tome, ako je naš cilj osnivanje REKOM-a kroz međunarodni sporazum na nivou vlada (što je s pravne tačke gledišta očigledno jedina moguća varijanta), taj cilj je neostvariv bez prethodnog među-državnog dogovora o samom sporazumu, koji bi bio ratifikovan u nacionalnim parlamentima država članica Koalicije za REKOM. **U tom slučaju, nema prostora za oficijelnu inicijativu organizacija civilnog društva. Isto tako, sakupljanje potpisa u skladu sa važećim zakonskim propisima u nekim državama članicama, vodilo bi nepotrebnoj konfuziji i komplikovanju celokupnog procesa.**

Sakupljanje potpisa je važno ne samo zbog ispunjavanja formalnih ustavnih ili zakonskih zahteva već i u smislu postizanja ciljeva procesa.

Potpisi će se sakupljati od građana koji su:

- Stariji od 18 godina, i koji su u trenutku potpisivanja
- Državljeni država nastalih na teritoriji bivše Jugoslavije.

U skladu sa gore navedenim objašnjenjem, ukupna svrha kampanje prikupljanja potpisa je da se prikupi što više potpisa. To znači da je metoda prikupljanja potpisa irelevantna, a na nacionalnom nivou treba odrediti koji je najbolji nastup prema određenim ciljnim grupama. Radna grupa predlaže sledeće modalitete prikupljanja potpisa:

- Prikupljanje potpisa na štandovima tokom šestonedeljne kampanje
- Prikupljanje potpisa metodom odlaska aktivista od vrata-do-vrata
- Prikupljanje potpisa putem potpisivanja formulara koji se građanima šalju na kućnu adresu i koje građani vraćaju na određenu adresu u priloženoj pre-adresiranoj koverti
- Prikupljanje potpisa putem Interneta, popunjavanjem određenih interaktivnih formulara na web stranici REKOM-a.
- Prikupljanje potpisa bilo kojom drugom metodom osmišljenom tokom implementacije kampanje.

⁴ Ibid

⁵ Ustav Kosova, Član 79

⁶ Zakon o referendumu i ostalim oblicima ličnog učešća u upravljanju državnim i lokalnom samoupravom, Službeni glasnik Br. 33/96 i 92/01

⁷ Ibid, Član 8b do 8g

Formular za prikupljanje potpisa

Formulari za prikupljanje potpisa treba da sadrže sledeće informacije od kojih su neke obavezne a neke opcione:

Obavezne:

Ime i prezime

Adresa (ulica i broj, grad, opština, država)

JMBG

Potpis

Opcione:

Kontakt telefon

Kontakt e-mail adresa

Formular za prikupljanje potpisa mora jasno da izražava svrhu davanja potpisa. Svaka osoba koja potpisuje peticiju treba da vidi zaglavlje koje glasi: „ ... ovim potpisom podržavam osnivanje REKOM-a“. Svaki formular mora biti datiran i mora imati svoj jedinstveni broj. Formular će biti isti za sve države (isto idejno rešenje i iste informacije) i za sve jezike u svakoj državi (ovde se misli na sve tipove formulara: formulare koji se šalju poštom, formulare koji se potpisuju na Internetu, i formulare koji se potpisuju na štandovima REKOM-a). Svaka država će odlučiti kojim pismom će biti napisan formular (latinica ili ćirilica). Takođe, svaka država odlučuje da li će određeni broj formulara biti odštampan samo na jednom pismu.

Iako ovo nije zvanična inicijativa i samim tim ne podleže procesu verifikacije od strane određenih vlasti, smatramo da je neophodno uz potpis dati i određene lične informacije. Čitava procedura se komplikuje zahtevom da građani koji potpisuju peticiju daju svoj JMBG (jedinstveni matični broj građana) jer samo određene zemlje imaju takav broj a svrha uzimanja JMBG je da se utvrdi tačan indentitet osobe koja potpisuje peticiju.

Kontakt telefon i e-mail adresa treba da budu opcionim podaci. Većina ljudi ih nerado daje, ali dobro je imati ih u bazi podataka radi eventualnog organizovanja SMS kampanje zahvaljivanja potpisnicima peticije ili radi informisanja potpisnika o rezultatima inicijative. Takođe treba da postoji i opcija za izjašnjavanje da li potpisnik želi da u budućnosti bude obaveštavan o aktivnostima REKOM-a, što će se događati nakon završetka kampanje „Milion potpisa za REKOM“.

Modalitet implementacija kampanje i organizaciona struktura

Volonteri i kadar za obuku

Za prikupljanje milion potpisa potrebno je angažovati i obučiti 2, 000 volontera. Ovaj broj je dobijen procenom da je nerealno očekivati da jedna osoba može da sakupi više od 500 potpisa. Volonteri treba da budu obučeni da jasno i sažeto prenesu poruku o važnosti osnivanja REKOM-a u kontaktu sa građanima. Na isti način, moraju biti obučeni kako da sakupe potpise, šta da sa njima rade i da budu upoznati sa ostalim logističkim i tehničkim detaljima važnim za uspešno obavljanje ovako složenog zadatka.

Predviđeno je da volonteri budu podeljeni u grupe od 20 čime se dobija broj od ukupno 100 treninga koje treba da obave kvalifikovana lica, prethodno obučena i upoznata sa ciljevima REKOM-a. Ovo se može postići obukom lica koja će obučavati volontere. Idealno bi bilo imati 20 obučanih instruktora za rad sa volonterima. Nakon obuke, instruktori će biti grupisani u parove i svaki par će obaviti 10 treninga za volontere. Trening za buduće instruktore će se obavljati u grupama od 30 jer je razumljivo očekivati da će neki od njih odustati ili biti sprečeni da organizuje obuku volontera. Instruktori će imati samo jednu ulogu: to obučiti volontere. Kad je taj posao završen i kad kampanja prikupljanja potpisa počne, oni više neće biti aktivni u kampanji kao instruktori. Kasnije mogu biti uključeni u neke druge aktivnosti (detaljnije o tome u sekciji Vođenje kampanje).

Volonterske dnevnice će biti isplaćene kad sakupi 500 potpisa. Treba razmisliti o tome da li volonter treba da dobije više novca za sakupljanje više od 500 potpisa. Većina volontera će biti okupljena na dobrovoljnoj bazi i na bazi određenog interesa, ali potrebno je imati dodatne garancije da će kampanja uspeti. Ne znam da li ovo razumem ali mislim da se dnevnicu mora isplatiti bez obzira koliko potpisa volonter sakupi (pogotovu što mislim da će dnevnicu pokriti samo osnovne troškove a radi se o ogromnom poslu). Možda treba osmisliti neki sistem nagrade kao ekstra motivaciju kad volonter sakupi mnogo više od očekivanih 500 potpisa. Ali, kao što kažeš, volonteri će za ovako obiman posao biti motivisani vrednošću i ne mislim da je prikladno uslovljavati ih sendvičem i putnim troškovima za određeni broj potpisa. Slažem se sa Laninim komentarom – biće im isplaćene dnevnice a ne honorari da ne bi bili uslovljeni brojem sakupljenih potpisa. Moramo biti veoma obazrivi u vezi sa ovom temom. Odluka da dnevnice ne isplaćujemo dok volonter ne sakupi 500 potpisa odaće naše nepoverenje. Nagrada kao dodatna motivacija može biti dobra ideja. Dobar izbor volontera će verovatno pomoći da se izbegne ...

Organizacija i sprovođenje obuke volontera spada u nadležnost radne grupe za prikupljanje potpisa.

Vođenje kampanje

Strukture za upravljanje kampanjom moraju biti jasno određene i zadaci i odgovornost moraju biti jasno razgraničeni.

Koordinaciona grupa za kampanju prikupljanja potpisa treba da bude formirana do Aprila 2010. a članove grupe imenuje Koordinaciono telo REKOM-a. Koordinacionu grupu će činiti regionalni koordinator i 6 nacionalnih koordinatora (regionalni koordinator pokriva i zemlju iz koje dolazi). Regionalni koordinator će voditi celu kampanju uz pomoć nacionalnih koordinatora. Nacionalni koordinatori će biti zaduženi za sve aktivnosti vezane za kampanju u svojim državama kao i za koordinaciju unošenja podataka o kampanji „Milion potpisa za REKOM“ u bazu podataka.

Regionalni i nacionalni koordinatori moraju biti u svakodnevnom kontaktu, a njima podređeni biće teritorijalni (ili okružni) koordinatori koji će biti zaduženi, u svojoj zoni nadležnosti (nekoliko opština ili gradova) da organizuju mrežu volontera, nadgledaju timski rad volontera, proveravaju rezultate na kraju svakog radnog dana i izdaju predloge/preporuke nacionalnim koordinatorima u vezi sa potencijalnim dopunama ili izmenama u metodologiji prikupljanja potpisa. Njihov broj, zona nadležnosti i broj volontera za tu zonu biće određeni prema naseljenosti te zone, geografskom i infrastrukturnom profilu i razvijenosti mreže Koalicije za REKOM u toj zoni. Ovi koordinatori ne moraju biti iz zone nadležnosti jer je razumno pretpostaviti da će biti nemoguće naći odgovarajuće osoblje iz svake zone dok će u drugim zonama biti mnogo više kvalifikovanih kandidata nego što je potrebno. Način vođenja kampanja treba da bude preciziran pre održavanja obuke za instruktore.

Aktivnosti vezane za kampanju „Milion potpisa za REKOM“

Određeni broj volontera koji će raditi na popunjavanju baze podataka potpisa u Centrali biće zaduženi za posmatranje procesa prikupljanja potpisa putem Interneta. Oni će skidati potpise sa web stranice i unositi ih u bazu podataka potpisa. Svaka država (tj. svaka Nacionalna kancelarija) će imati svoj tim koji će obrađivati potpise prispele poštom i prosleđivati ih osobama zaduženim za unošenje tih potpisa u bazu podataka potpisa.

Volonteri će sakupljati potpise na štandovima, pretpostavljena dinamika je 500 potpisa po osobi, kao i u kampanji od-vrata-do-vrata. Svi volonteri moraju biti obučeni za oba načina sakupljanja potpisa. Svi potpisi pristigli elektronskim putem biće upućeni u Nacionalnu kancelariju na kraju svakog radnog dana gde će biti uneti u elektronsku bazu podataka potpisa. Papirni formulari sa potpisima šalju se nacionalnim koordinatorima nakon svakog 100. prikupljenog potpisa.

Baza podataka

Postojeće jedinstvena baza podataka potpisa za ceo region. Baza će biti na Internetu i biće primenjene posebne mere bezbednosti (specijalni server koji će biti u inostranstvu). Regionalni koordinator, nacionalni koordinatori i administratori baze podataka potpisa će imati pristup bazi podataka. Administratori baze podataka koji će dnevno ažurirati bazu podataka moraju biti provereni pojedinci i njihov broj mora biti ograničen (ne više od 10 po državi). Oni će raditi u smenama, pod koordinacijom nacionalnog koordinatora. Elektronski formulari uneti u bazu podataka treba da budu sačuvani radi uvida u progres kampanje u čitavom regionu. Takođe je važno čuvati i papirne formulare.

Raspored instruktora i volontera po državama

Ukupan broj instruktora (30) biće grupisani u 15 parova:

Srbija: 4 para (8 instruktora); Hrvatska: 3 parova (6 instruktora); BiH: 2 para (4 instruktora); Kosovo: 2 para (4 instruktora) ; Crna Gora: 1 par (2 instruktora); Slovenija: 1 par (2 instruktora); Makedonija: 1 par (2 instruktora).

Pod ovakvim uslovima neke države će imati više instruktora nego što je potrebno, ali cilj je da svaka država ima najmanje jedan par instruktora. Pošto se očekuje da će neki od instruktora odustati ili biti

[illegible]

Instruktori za obuku (Regrutovanje)			X	X											
Obuka za instruktore					X										
Volonterska mreža/Lokalni koordinatori						X	X	X	X						
Obuka volontera										X	X				
Prikupljanje potpisa												X	X		
Podnošenje potpisa															X

Kapacitet Koalicije za REKOM